

**SEXUELLT UTNYTTJADE
MÄNNISKOHANDELSOFFER MED
NIGERIANSK BAKGRUND I FINLAND:
TILLÄMPNINGSPRAXIS FÖR
UTLÄNNINGSLAGEN**

PROMEMORIA
VVDno: 2016-552
Diskrimineringsombudsmannen
Den nationella rapportören om människohandel

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning.....	3
2. Europa och asylkrisen	4
3. Nigeria som avreseland för människohandel	4
4. Italien som destinationsland för människohandel	5
5. Individuella konsekvenser av människohandel och risk för att bli offer på nytt enligt undersökningar	6
6. Övernationella skyldigheter som är bindande för Finland och grundlagen	7
7. Finlands lagstiftning och tillämpningspraxis	10
8. Slutsatser och rekommendationer	16

1. INLEDNING

Enligt lagen om diskrimineringsombudsmannen (1326/2014) är diskrimineringsombudsmannen också nationell rapportör om människohandel, vars uppgift är att som självständig och oberoende myndighet övervaka och främja arbetet mot människohandel. Diskrimineringsombudsmannen följer med fenomen relaterade till människohandel, uppfyllandet av internationella skyldigheter och den nationella lagstiftningens ändamålsenlighet samt utarbetar utredningar och kommer med initiativ.

I denna promemoria har den nationella rapportören om människohandel haft som målsättning att utreda hur offer för människohandel för sexuella ändamål med nigeriansk bakgrund behandlas i asyl- och uppehållstillståndsprocessen. Syftet med utredningen är att kartlägga hur utlänningslagen (301/2004) och dess grunder för uppehållstillstånd tillämpas när det gäller offer för människohandel. Ett särskilt objekt för utredningen är sådana sökande av internationellt skydd och uppehållstillstånd som av myndigheterna identifierats som offer för människohandel eller för vilka myndigheterna har godtagit sökandenas berättelse om att de blivit offer för människohandel.

Utredningen är indelad i tre avsnitt: 1) bakgrund, 2) transnationella regelverk som är bindande för Finland, lagstiftning och praxis för uppehållstillstånd samt 3) slutsatser och rekommendationer.

Först granskas människohandel i relation till den europeiska asylkrisen. Därefter tar promemorian upp de faktorer som exponerar kvinnor och flickor med uttryckligen nigeriansk bakgrund för människohandel för sexuella ändamål och det tryck och utmaningar som

Italiens mottagningssystem är utsatt för när det gäller att identifiera och hjälpa offer för människohandel.

För det andra presenteras innehållet i internationell rätt och EU-rätt som är bindande för Finland. Mot denna bakgrund bedöms Migrationsverkets beslut med anknytning till människohandel och motiveringarna till dem 2015 och 2016 (fram till slutet av juli). Med beslut med anknytning till människohandel avses beslut av vilka det framgår att sökanden i sin ansökan har värdjat till människohandel. Till slut kommer diskrimineringsombudsmannen som fungerar som nationell rapportör om människohandel med rekommendationer vars syfte är att främja att rättigheterna hos offer för människohandel tillgodoses och att förebygga fortsatt människohandel.

Utredningen är aktuell av flera orsaker. Antalet personer som söker skydd i Europa är större än någonsin efter andra världskriget. Andelen asylsökande med nigeriansk bakgrund har ökat, och flera internationella aktörer rapporterar om rått sexuellt våld och utnyttjande i synnerhet avseende kvinnor och flickor på väg till och i Europa. Internationellt bedömt är människohandel i form av sexuellt utnyttjande av kvinnor med nigeriansk bakgrund i Europa ett av de mest omfattande och organiserade samtida fenomenen kring människohandel. Personer med nigeriansk bakgrund är de som oftast faller offer för människohandel inom EU, såvida den interna människohandeln i EU inte tas i beaktande.

Utredningen är aktuell också med tanke på Finland. Personer med nigeriansk bakgrund som är offer för människohandel för sexuella ändamål hör till majoriteten i hjälpsystemet för människohandelsoffer,

och deras andel ökar för varje år. En allt större andel av Migrationsverkets beslut med anknytning till människohandel gäller offer för människohandel för sexuella ändamål med nigeriansk bakgrund. Under 2016 har hela ¾ av besluten gällt kvinnor med nigeriansk bakgrund som berättat att de blivit offer för människohandel för sexuella ändamål i Italien. Om de har sökt asyl i Italien, avvisas de i praktiken på basis av Dublinförordningen till Italien för handläggning av asylansökan.

Utredningen är också aktuell med tanke på lagstiftningen. I juli 2015 trädde en ändring av lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) i kraft. Lagen kompletterades med en bestämmelse om egentlig identifiering av offer för människohandel, som ger hjälpsystemet för offer för människohandel rätt att identifiera personer som utnyttjats i utlandet som egentliga offer för människohandel. Det är motiverat att utreda hur lagändringen har påverkat Migrationsverkets beslutsfattande.

2. EUROPA OCH ASYLKRISEN

Antalet personer som söker skydd i Europa är större än någonsin efter andra världskriget. År 2016 har 18 % av asylsökandena varit kvinnor och 29 % barn (UNHCR Refugees/Migrants Emergency Response - Mediterranean). Den internationella migrationsorganisationen IOM har uppskattat att flyktingkvinnor och -flickor löper särskilt stor risk för att råka ut för människohandel för sexuella ändamål (Addressing human trafficking and exploitation in times of crisis. Evidence and recommendations for further action to protect vulnerable and mobile populations, 2015).

Antalet kvinnor och barn som reser in i unionen utan tillstånd har ökat avsevärt sedan 2015. **Sammanlagt 90 % av flyktingarna och invandrarna kommer till unionen med hjälp av smugglare, och i ca 20 % av fallen involverar smugglingen också människohandel.** Europeiska polisbyrån Europol uppskattar att utnyttjandet och människohandeln kommer att öka samtidigt (Europol: Migrant Smuggling in the EU, 2016).

Antalet asylsökande med nigeriansk bakgrund har ökat avsevärt i EU under de senaste 18 månaderna (EASO, Quarterly Asylum Report, Quarter 3, 2015). Asylsökande

med nigeriansk bakgrund bildar en av de största grupperna av asylsökande i EU (EASO, Latest asylum trends – June 2016).

3. NIGERIA SOM AVRESELAND FÖR MÄNNISKOHANDEL

Nigeria är ett avrese-, transit- och destinationsland för människohandel. Kvinnor blir offer för sexuellt utnyttjande i sina hemländer, i väst- och centralafrikanska länder samt i Europa (TIP-report, 2016). Internationellt bedömt är människohandel i form av sexuellt utnyttjande av kvinnor med nigeriansk bakgrund i Europa ett av de mest omfattande och organiserade fenomenen kring människohandel (UNODC: Global report on trafficking in persons, 2014). Arbetet mot människohandel försvåras av att gärningsmännens nätverk omfattar hela EU, och de kan kontrollera hela människohandelskedjan från värvning till utnyttjande och rekrytera före detta människohandelsoffer till verksamheten (Europol: Situation report. Trafficking in human beings in the EU, 2016).

I synnerhet i Europa verkar människohandel vara ett könsbundet fenomen. Hela 69 % av den identifierade människohandeln i EU anknyter till sexuellt utnyttjande, och upp till 80 % av offren för människohandel är kvinnor eller flickor. Personer med nigeriansk bakgrund är de som oftast faller offer för människohandel inom EU, såvida den interna människohandeln i EU inte tas i beaktande (Eurostat: Trafficking in human beings, 2015).

Största delen av de människohandelsoffer med nigeriansk bakgrund som kommer till Europa härstammar från regionen Edo, framför allt huvudstaden Benin City och närliggande byar. De senaste undersökningarna visar att en allt större del av offren är unga kvinnor och att andelen minderåriga offer har ökat. De kvinnor och flickor som blir offer för människohandel har i allmänhet vuxit upp i stora och fattiga familjer som lider av arbetslöshet, och de är ofta analfabeter och lågutbildade. Värvarna är ofta bekanta för kvinnorna. Resan till Europa kan ta flera år, och redan under den blir kvinnorna i många fall offer för sexuellt våld och utnyttjande. När kvinnorna anländer till Europa blir de utnyttjade under flera år med hjälp av falska skulder på upp till hundratals tusen euro och voodoo/juju-ritualer, som får kvinnorna att tro att de eller närstående till dem dör eller insjuknar allvarligt om de inte underkastar sig människohandlarna. I destinationslandet övervakas och kontrolleras verksamheten av madames, som ofta själva

är före detta offer för människohandel. Utöver Finland och övriga Norden omfattar destinationsländerna åtminstone Italien, Spanien, Frankrike, Österrike, Belgien, Tyskland, Grekland och Schweiz (se t.ex. EASO Country of Origin Information Report, Nigeria, Sex trafficking of women, 2015).

Läget för de mänskliga rättigheterna är svagt i Nigeria. Enligt en amerikansk rapport om de mänskliga rättigheterna präglas Nigeria av omfattande samhälleliga oroligheter, en djupt rotad korruption (inkl. polisen) och fattigdom. Kvinnornas exponering för människohandel ökar på grund av bristande sysselsättnings- och utbildningsmöjligheter, analfabetism samt strukturell diskriminering av och våld mot kvinnor, och på grund av bristfälliga rättsliga strukturer får offren ingen rättvisa (Country Reports on Human Rights Practices for 2015). Å andra sidan förvärrar den ökande efterfrågan på kommersiellt sex problemen med människohandel i Europa (Baimah: Sex trafficking in Edo State, Nigeria, 2013).

Enligt den amerikanska rapporten om de mänskliga rättigheterna är arbetet mot människohandel i Nigeria på Tier 2. Detta innebär att Nigeria inte helt uppfyller kraven på arbetet mot människohandel men att landet strävar efter att förbättra verksamheten (TIP-report, 2016). Den otillräckliga finansieringen av hjälpen och skyddet avsett för offren försvårar arbetet mot människohandel i Nigeria (Flyktingfonden: Human trafficking of Nigerian women to Europe, 2015; TIP-rapporterna 2015 och 2016).

4. ITALIEN SOM DESTINATIONS LAND FÖR MÄNNISKOHANDEL

Största delen av människohandelsoffren som kommer till Finland har utsatts för sexuellt utnyttjande i Italien. Enligt IOM började antalet invandrare med nigeriansk bakgrund öka i Italien 2014. Under några år mer än tiodubblades antalet (433 år 2013, 4 937 år 2015). Samtidigt ökade antalet minderåriga inresande. Organisationen uppskattar att största delen av dessa kvinnor och barn blir offer för människohandel för sexuella ändamål. Många av dem har utlovats arbete som hembiträde, frisör eller servitör. Även om några av dem varit medvetna om att de skulle arbeta inom prostitution, har ingen av dem kunnat föreställa sig graden av våld och utnyttjande som de utsatts för i Italien. Organisationen har observerat att kvinnor utsatts för allt grövre och råare våld och utnyttjande.

Internationellt bedömt är människohandel i form av sexuellt utnyttjande av kvinnor med nigeriansk bakgrund i Europa ett av de mest omfattande och organiserade fenomenen kring människohandel (UNODC: Global report on trafficking in persons, 2014).

Flera kvinnor reste vidare från Italien till något annat EU-land, vilket enligt organisationen återspeglar spridningen av människohandel och utvidgningen av de brottsliga nätverken (Report on victims of trafficking in mixed migration flows arriving in Italy by sea, April 2014-October 2015).

Italien har undertecknat och ratificerat alla centrala internationella fördrag mot människohandel. Som EU-land ska Italien iakttä EU-lagstiftningen, inklusive människohandelsdirektivet (läs mer nedan). **Italiens lagstiftning erbjuder människohandelsoffer hjälp och skydd, men det har framförts kritik mot implementeringen av den.** Allt fler asylsökande ifrågasätter det italienska systemets förmåga att tillgodose människohandelsoffrens rättigheter. Eftersom mottagningssystemet endast erbjuder asylsökande kortvarig akut hjälp riskerar asylsökande att hamna på gatan. Detta kan även vara fallet för dem som Italien beviljat asyl eller uppehållstillstånd. En allt större andel av tjänsterna produceras de facto av frivilligorganisationer (se t.ex. Flyktingfonden: Human trafficking of Nigerian women to Europe, 2015; Women under siege, 2015).

På sistone har det rapporterats om att Italiens flyktingförläggningar är olämpliga för människohandelsoffer och att de utgör fördelaktiga rekryteringsställen för människohandlare. Människohandelsoffer erbjuds inte alltid tjänster avsedda för offer (Guardian 8.8.2016). Organisationen Läkare utan gränser har rapporterat om förhållandena på italienska flyktingförläggningar. Organisationen har

konstaterat att Italiens komplicerade asylsystem ökar förekomsten av psykiska störningar och symptom bland asylsökande. På förläggningarna utreder man inte systematiskt och aktivt asylsökandenas behov av till exempel mentalvårdsservice, även om undersökningar visar att hjälpbehovet är allmänt bland asylsökande (MSF, Neglected trauma. Asylum seekers in Italy: an analysis of mental health distress and access to healthcare, 2016).

FN:s särskilda rapportör om människohandel fäste i en rapport från 2014 uppmärksamhet vid att den hjälp som Italien tillhandahåller för människohandelsoffer är otillräcklig och att det var särskilt oroväckande att offren som omfattas av hjälpen exponeras på nytt för människohandel och annat utnyttjande på grund av att hjälpen är tidsmässigt begränsad. Offren kan hamna tillbaka på gatan. Den särskilda rapportören ansåg att det var oroväckande att antalet identifierade människohandelsoffer och inledda förundersökningar om människohandel minskade avsevärt från 2009 till 2013. Med andra ord identifieras människohandel inte längre och människohandelsbrott undersöks inte längre i samma grad som tidigare (Report of the Special Rapporteur on trafficking in persons, especially women ja children, 2014).

I den amerikanska rapporten om människohandel i Italien konstateras att den otillräckliga finansieringen av hjälpen för offren och de regionala skillnaderna i tillgången till tjänsterna och den oenhetliga praxisen avseende identifiering försvårar Italiens åtgärder mot människohandel (TIP-report, 2015). Frivilligorganisationer har rapporterat att Italien inte längre kan hjälpa människohandelsoffer, utan avvisar dem till Nigeria utan att erbjuda dem hjälp (Women under siege, 2015).

5. INDIVIDUELLA KONSEKVENSER AV MÄNNISKOHANDEL OCH RISK FÖR ATT BLI OFFER PÅ NYTT ENLIGT UNDERSÖKNINGAR

Under de senaste åren har allt fler undersökningar publicerats om psykiska och fysiska konsekvenser

av människohandel för sexuella ändamål och om verkningarna på offrens hälsa. Undersökningarna verkar stärka den uppfattning som de yrkesutbildade personer som utför praktiskt arbete för offren har, nämligen att **sexuellt utnyttjade offer för människohandel har allvarligare och mer allmänt förekommande symptom än offer för arbetsrelaterad människohandel.** Människohandelsoffer lider oftare av allvarliga psykiska störningar, depression, posttraumatiskt stressyndrom och rädslor än till exempel civila som flyr krig och offer för våld i nära relationer. En stor del av offren har självmordstankar. De vanligaste rapporterade fysiska symptomen hos offer för människohandel är minnesstörningar, trötthet och olika slags värk. Hos en mycket stor del blir symptomen kroniska. En stor del av människohandelsoffren har haft tidigare erfarenheter av fysiskt eller sexuellt våld, vilket enligt undersökningarna ökar symptomen efter erfarenheterna av människohandel. Eftersom människohandel är en mycket grym form av utnyttjande och eftersom offren ofta har tidigare erfarenheter av våld bör hjälpen för människohandelsoffren vara sektoröverskridande, skraddarsydd och tillräckligt långvarig, och vården bör vara traumaorienterad. En allvarlig traumatisering påverkar växelverkan också i myndighetsprocesser (se t.ex. Hemmings et al.: Responding to the health needs of survivors of human trafficking: A systematic review, BMC Health Services Research 2016; Hossain et al.: The relationship of trauma of mental to mental disorders among trafficked and sexually exploited girls and women, American Journal of Public Health 2010; Kiss et al.: Health of men, women, and children in post-trafficking services in Cambodia, Thailand, and Vietnam: an observational cross-sectional study, Lancet Global Health 2015; Oram et al.: Human trafficking and health: a survey of male and female survivors in England, 2016; Ylikomi: ”Kun niitä ei saa puhumaan: vakavasti traumatisoitunut henkilö viranomaisjärjestelmässä”, Suokas-Cunliff (red.) Häpeästä myötätuntoon: Näkökulmia vakavaan traumatisoitumiseen, 2015).

I undersökningar har man också utrett de faktorer som exponerar människohandelsoffer för att bli utnyttjade på nytt. Av IOM:s utredning bland sina kunder framgår **det att tvångsåtersändning i högre grad utsätter människohandelsoffer för ny människohandel i synnerhet när offren inte har fått den hjälp och det skydd som de behövt eller när hjälpåtgärderna har avslutats utan att säkerställa att offren kan klara sig utan starkt stöd.** Enligt undersökningar borde hjälpen för människohandelsoffer utgå från avbrytandet av den onda spiralen och förebyggandet av upprepade människohandel (IOM: The Causes and Consequences of Re-trafficking. Evidence from the IOM Human Trafficking Database,

2010; Human Trafficking Foundation: Life Beyond the Safe House, 2015). [Enligt undersökningar exponerar återsändandet av människohandelsoffer till Nigeria dem för ny människohandel](#) (se t.ex. Flyktingfonden: Human trafficking of Nigerian women to Europe, 2015).

6. ÖVERNATIONELLA SKYLDIGHETER SOM BINDADE FÖR FINLAND OCH GRUNDLAGEN

Europarådets konvention om bekämpande av människohandel godkändes i maj 2005. Konventionen trädde internationellt i kraft i februari 2008. Finland undertecknade konventionen i augusti 2006, och i Finland trädde den i kraft 1.9.2012. Konventionen är en människorättskonvention som Finland ratificerat som en del av statens interna rättsordning. Konventionen ska därför tillämpas som en del av rätten i Finland av finländska myndigheter och domstolar.

De människorättskonventioner som satts i kraft i Finland är lika gällande som de lagar som riksdagen stiftat. Bestämmelserna i dessa konventioner kan rentav få företräde före nationella lagar som riksdagen stiftat till exempel med stöd av regeln för företräde för en senare lag (lex posterior derogat legi priori). Enligt 22 § i grundlagen ska det allmänna se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses. Riksdagens grundlagsutskott har i sina utlåtanden framhåvt en lagtolkning som förhåller sig positivt till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna, vilket förutsätter att man i all lagtolkning och -tillämpning bör sträva efter ett slutresultat som så väl som möjligt motsvarar de grundläggande fri- och rättigheterna och Finlands människorättsskyldigheter enligt internationell rätt.

Grundlagen tryggar människovärdets okränkbarhet (1 §) och rätten till liv, personlig frihet, integritet och trygghet (7 §), förbjuder återsändande av personer till förhållanden där de mänskliga rättigheterna kränks (9 §) och ger alla som inte förmår skaffa sig den trygghet som behövs för ett människovärdigt liv rätt till oundgänglig försörjning och omsorg (19 §). Grundlagen förbjuder utan godtagbart skäl särbehandling på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. (6 §). Förbudet mot diskriminering innebär inte endast en skyldighet att behandla personer i en likadan situation på samma sätt

Riksdagens grundlagsutskott har i sina utlåtanden framhåvt en lagtolkning som förhåller sig positivt till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

utan också att personers avvikande situation beaktas, till exempel en svag ställning, såvida godtagbara och proportionerliga motiveringar inte kan framläggas för varför den avvikande situationen inte har beaktats.

Enligt konventionen om bekämpande av människohandel är människohandel en kränkning av de mänskliga rättigheterna och ett brott mot individens människovärde och integritet. Den ålägger konventionsstaterna att se till att människohandelsoffren kan identifieras (art. 10). Konventionen ålägger konventionsstaterna att säkerställa att om myndigheter har en grundad misstanke om att en person har blivit offer för människohandel, så får en sådan person inte avlägsnas ur landet innan myndigheterna har slutfört undersökningen av om personen blivit offer för ett människohandelsbrott. I den förklarande rapporten om konventionen preciseras att en person inte får avlägsnas till avreselandet eller ett tredjeland. Konventionsstaterna ska också säkerställa att en person får hjälp och skydd medan identifieringen pågår. Konventionen ålägger konventionsstaterna att hjälpa offren att återhämta sig fysiskt, psykiskt och socialt (art. 12). I den förklarande rapporten om konventionen konstateras att det land där offret vistas ska tillhandahålla servicen. Myndigheter som är av samma typ som Migrationsverket nämns separat som myndigheter som svarar för identifieringen.

Konventionen ålägger konventionsstaterna att bevilja en period på minst 30 dagar för återhämtning och eftertanke om det finns skälig anledning att tro att den berörda personen är offer för människohandel (art. 13). Under denna period kan offret återhämta sig från erfarenheterna av utnyttjande och fatta beslut

om samarbete med myndigheterna för att ställa dem som gjort sig till skyldiga till människohandel till svars. Under denna period får personen inte utvisas ur landet. En konventionsstat ska också bevilja offret uppehållstillstånd när vistelsen är nödvändig på grund av den personliga situationen och/eller när vistelsen är nödvändig för att ställa dem som gjort sig skyldiga till människohandel till svars (art. 14). I den förklarande rapporten preciseras att den personliga situationen kan anknyta till offrets säkerhet, hälsotillstånd eller familjesituation.

Konventionsstaterna ska sträva efter att offret inte blir offer på nytt i samband med återsändande (art. 16). Enligt artikeln ska offrets rättigheter, säkerhet och värdighet beaktas vid återsändande. I den förklarande rapporten om konventionen konstateras att denna skyldighet gäller både den avsändande och mottagande staten. **Staterna ska särskilt se till att ett offer som återsänds inte blir föremål för omänsklig eller kränkande behandling i det mottagande landet.** I den förklarande rapporten hänvisas till flera avgörande av Europadomstolen (EMD), enligt vilka **stater inte får återsända personer, om det finns skäligen misstankar om att personen blir föremål för omänsklig eller kränkande behandling.** Hotet behöver inte direkt eller indirekt anknyta till statens myndigheter. I konventionen konstateras att varje "part bör göra allt som står i dess makt för att främja brottsoffrens återinträde i samhällslivet i den stat de återvänder till". Skyldigheten gäller alla parter ("each party"). Staterna ska dessutom på ett "åskådligt sätt" (in an exemplifying manner) informera offren om var de kan få hjälp efter återsändandet (inkl. brottsbekämpande myndigheter, frivilligorganisationer, rådgivningsjurister och socialmyndigheter).

Den självständiga sakkunniggruppen GRETA som tillsatts för att övervaka implementeringen av konventionen i konventionsstaterna har i sin allmänna rapport fäst uppmärksamhet vid konventionsstaternas konventionsenliga skyldigheter när det gäller att identifiera människohandelsoffer bland asylsökande, flyktingar och invandrare samt erbjuda dem hjälp och skydd. **GRETA har uttryckt särskild oro över att den allt strängare asyl- och migrationspolitiken leder till att människohandelsoffrens rättigheter förbigås och att avtalsstaterna vid bekämpningen av olaglig invandring inte iakttar sina människorättsskyldigheter gentemot människohandelsoffer.** GRETA har hänvisat till UNHCR:s anvisning (UNHCR: Guidelines on International Protection No. 7, 2006), enligt vilken människohandel är en allvarlig kränkning av de mänskliga rättigheterna som i allmänhet kan antas uppfylla definitionen av förföljelse enligt flyktingkonventionen. GRETA anser att man vid bedömningen av behovet av internationellt skydd bör

fästa särskild uppmärksamhet vid risken för att offren blir offer på nytt och att man, när det gäller varje offer som återsänds, ska göra en individuell riskbedömning för att förebygga förfaranden som strider mot förbudet mot avvisning eller utvisning (non-refoulement) (5th General Report on GRETA's Activities, 2015).

Enligt internationell flyktingrätt kan människohandelsoffer utgöra en sådan samhällsgrupp, som stater kan bevilja internationellt skydd. **FN:s flyktingfond har i sina anvisningar avseende människohandel konstaterat att även en enskild erfarenhet av att ha varit offer för människohandel kan utgöra en grund för internationellt skydd**, om det finns "tvingande orsaker" ("compelling reasons") till skydd på grund av att en person blivit offer för människohandel och om de övriga förutsättningarna för internationellt skydd uppfylls. Sådana tvingande orsaker kan utgöras av att utnyttjandet har varit grymt och erfarenheterna fortfarande orsakar psykiska följder som gör tanken på att återvända till hemlandet outhärdlig. Risken för att på nytt bli offer för människohandel eller hämndåtgärder kan också uppfylla kriteriet för förföljelse. Isolering från den sociala gemenskapen eller andra straffliknande åtgärder vidtagna av släktingar eller familjen kan enligt anvisningen öka risken för att offret på nytt blir människohandelsoffer eller föremål för hämndaktioner och kan därför uppfylla definitionen av förföljelse (UNHCR, 2006).

Enligt internationell rätt är människohandel en grov kränkning av de mänskliga rättigheterna, och som parter i människorättskonventioner är stater skyldiga att genom sin verksamhet se till att de inte själva genom sin aktivitet eller passivitet kränker de mänskliga rättigheterna. Dessutom ska staten se till att rättigheterna tillgodoses för människor inom dess jurisdiktion genom att säkerställa att inte heller så kallade icke-statliga aktörer gör sig skyldiga till kränkningar av dessa garanterade rättigheter. Denna i internationell rätt fastställda skyddsskyldighet (på engelska "due diligence") omfattar skyldigheten att förhindra kränkningar som privatpersoner gjort sig skyldiga till, undersöka dem, straffa de skyldiga och erbjuda offren för kränkningarna adekvat ersättning för illabehandlingen.

Europeiska människorättsdomstolen har i sitt hittills viktigaste avgörande avseende människohandel Rantsev mot Cypern och Ryssland (2010) ansett att stater ska ha ett sådant lagbaserat och praktiskt ramverk att människor kan skyddas mot människohandel och att inträffade människohandelsbrott kan undersökas adekvat. Staterna är också skyldiga att förebygga människohandel. Även om människohandel inte

av den medlemsstat som svarar för behandlingen av ansökan.

Direktiv 2008/115/EG om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas illegalt i medlemsstaterna (nedan direktivet om återvändande) fastställer horisontella bestämmelser som ska gälla för alla tredjelandsmedborgare som inte, eller inte längre, uppfyller villkoren för inresa, vistelse eller bosättning i en medlemsstat med respekt för förbudet mot avvisning och utvisning. Utöver fastställandet av gemensamma bestämmelser avseende avvisning och utvisning ger direktivet medlemsstaterna en möjlighet att bevilja tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på deras territorium internationellt skydd på basis av individuella mänskliga eller humanitära eller andra orsaker enligt den nationella myndighetens övervägande. I sådana fall fattas inte beslut om avvisning och utvisning.

Direktivet om återvändande reglerar uttryckligen tillämpningen av inreseförbud. Där konstateras att beslut om avvisning och utvisning ska under vissa omständigheter kombineras med inreseförbud. Direktivet poängterar dock att inreseförbud inte ska tillämpas på människohandelsoffer (för vilka uppehållstillstånd beviljats enligt direktiv 2004/81/EG) förutsatt att detta inte hotar den allmänna ordningen, den allmänna säkerheten eller statens säkerhet. Direktivet påpekar också att medlemsstaterna i enskilda fall kan skjuta upp eller helt eller tillfälligt återkalla inreseförbud av humanitära orsaker.

7. FINLANDS LAGSTIFTNING OCH TILLÄMPNINGSPRAXIS

7.1. LAGSTIFTNING

I juli 2015 trädde en ändring av lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (den s.k. mottagningslagen 746/2011) i kraft. En bestämmelse om egentlig identifiering av människohandel infördes i lagen (38 §). Enligt regeringens proposition (RP 266/2014) är syftet med bestämmelsen att motsvara den officiella identifieringen enligt Europeiska rådets (ER) konvention om människohandel som till sin karaktär är starkare än den så kallade preliminära identifieringen (34 och 35 §, upptagning i hjälpsystemet). **Enligt lagen ska en**

person för vars del det har gjorts en framställning om upptagning i hjälpsystemet upptas i systemet, om personen med hänsyn till omständigheterna kan bedömas vara ett offer för ett människohandelsbrott och han eller hon är i behov av hjälpinsatser. I regeringens proposition konstateras att tröskeln för hjälpsystemet är låg och att upptagning sker utifrån personens berättelse som har bedömts som trovärdig och utifrån de omständigheter som tas upp i framställningen. Offret avförs från hjälpsystemet när vissa förutsättningar som räknas upp i lagen uppfylls (38 f §).

Enligt bestämmelsen om egentlig identifiering kan den myndighet som svarar för hjälpsystemet för offren, dvs. förläggningen i Joutseno, efter att ha hört en sektorsövergripande expertgrupp identifiera ett människohandelsoffer till exempel i sådana fall där förundersökningsmyndigheten eller åklagaren har beslutat att inte inleda förundersökning i Finland men det finns grundad anledning att anse att en person som har upptagits i hjälpsystemet har fallit offer för människohandel utomlands. Den expertgrupp som Migrationsverket tillsätter ska förutom av föreståndaren för förläggningen bestå av bland annat företrädare för polisen, gränskontrollmyndigheten och Migrationsverket. Syftet med att reglera hjälpsystemet som en identifierande instans är att säkerställa att myndigheten identifierar offret i alla situationer på det sätt som ER:s konvention om människohandel förutsätter. Under lagberedningen besvarades inte frågan om vad som följer efter den egentliga identifieringen (identifieringens rättsverkningar i uppehållstillståndsprocessen).

Utlänningslagen (301/2004) kompletterades 2006 med en särskild grund för uppehållstillstånd för människohandelsoffer. Uppehållståndet beviljas i regel tillfälligt av orsaker relaterade till förundersökning eller domstolsbehandling. En väsentlig förutsättning för beviljande av tillståndet är att myndigheten med tanke på brottsbekämpningen får betydelsefull information om brottslingar, brott och omständigheter kring gärningen och att informationen effektivt kan utnyttjas i kriminalunderrättelse och förundersökning av brott. **Enligt 2 mom. i paragrafen kan uppehållstillstånd under vissa förutsättningar beviljas kontinuerligt för personer som befinner sig i en utsatt ställning efter en totalbedömning.** Enligt de grunder som räknas upp i regeringens proposition (RP 32/2006 rd) är tröskeln för beviljande av tillstånd tämligen hög. Människohandelsoffer kan också beviljas uppehållstillstånd av någon annan individuell, mänsklig orsak med stöd av 52 § i utlänningslagen. Människohandelsoffer kan också beviljas internationellt skydd. År 2014 meddelade högsta förvaltningsdomstolen

ett beslut som tyvärr har gjort det svårare för människohandelsoffer att få internationellt skydd (HFD:2014:112).

Enligt bestämmelsen om egentlig identifiering i mottagningslagen identifierar Migrationsverket den som beviljats uppehållstillståndet som offer för människohandel med stöd av 52 § 2 mom. i utlänningslagen. Denna bestämmelse föreskriver om beviljande av uppehållstillstånd för människohandelsoffer i en särskilt utsatt ställning. Det handlar ofta om personer som blivit offer för människohandel i utlandet och som har sökt internationellt skydd i Finland. Migrationsverket kan också bevilja människohandelsoffer tillstånd av andra orsaker. I dessa situationer identifieras offret dock i första hand av förundersökningsmyndigheten när brottet har skett i Finland och av hjälpsystemet när brottet har skett i utlandet.

7.2. HJÄLPSYSTEMET OCH PRAXIS FÖR UPPHÅLLSTILLSTÅND

7.2.1. HJÄLPSYSTEMET

Sedan starten har hjälpsystemet utvecklats avsevärt. Under sin existens har systemet tillhandahållit hjälp för hundratals offer för människohandel och motsvarande brott samt vittnen. Hjälpn har varit viktig med tanke på offrens återhämtning och en lyckad straffprocess.

År 2015 fick hjälpsystemet för människohandelsoffer sammanlagt 10 nya människohandelsoffer med nigeriansk bakgrund. I slutet av 2015 var över en tredjedel av hjälpsystemets kunder sexuellt utnyttjade människohandelsoffer med nigeriansk bakgrund, och största delen av dem var kvinnor. Fram till början av augusti 2016 har hjälpsystemet fått 10 nya sexuellt utnyttjade människohandelsoffer med nigeriansk bakgrund.

Diskrimineringsombudsmannen som fungerar som nationell rapportör om människohandel (dåvarande minoritetsombudsmannen) fäste i sin rapport till riksdagen 2014 uppmärksamhet vid det skeva förhållandet mellan dem som sökt sig till hjälpsystemet och dem som upptagits i det. Åren 2006–2014 (augusti) sökte sig sammanlagt 405 personer till hjälpsystemet, varav 263 upptogs (65 %). Sammanlagt 148 personer sökte sig till hjälpsystemet på grund av sexuellt utnyttjande. Av dem hade 103 upptagits i hjälpsystemet (70 %). Den nationella rapportören om människohandel ansåg i sin rapport att det var överraskande att en så stor andel av det totala antalet sökande inte hade upptagits.

Migrationsverket har inte en gällande anvisning för hur människohandelsoffer ska beaktas i asyl- och uppehållstillståndsprocessen.

Den nationella rapportören om människohandel betonade att hjälpen borde vara starkare förbunden till indikatorer för människohandel (antydningar) och sökandenas hjälpbehov. Det förutsätter också den ändrade mottagningslagen och dess förarbeten inklusive utskottsberäkningen liksom också de övernationella skyldigheter som är bindande för Finland. Tröskeln för hjälpsystemet ska vara låg (Den nationella rapportören om människohandel, 2014).

Största delen av de kvinnor med nigeriansk bakgrund som sökt sig till hjälpsystemet har blivit offer för människohandel i Italien. En del kvinnor har blivit utnyttjade i flera europeiska länder innan de kommit till Finland. Deras berättelser avviker inte från den allmäneuropeiska bilden. De kvinnor som sökt sig till hjälpsystemet berättar att deras skulder till researrangörerna uppgår till ca 40 000 euro, och en del säger att de är skyldiga mycket mer. De har tvingats till försäljning av sexuella tjänster för att återbetala skulden. Kvinnorna berättar också om den vidskepliga juju-eden med vars hjälp de involveras i sexuellt utnyttjande under flera år. Många berättar också om allvarligt fysiskt våld och tvingande till abort. Personalen vid hjälpsystemet för människohandelsoffer misstänker att människohandlarna fortfarande hotar åtminstone en del av kunderna hos hjälpsystemet. Kvinnorna har ofta hamnat i Finland när de flytt exploitörerna. **Enligt den nationella människohandelsrapportörens uppgifter har vissa kunder hos hjälpsystemet också varit tvungna att sälja sexuella tjänster i Finland.**

Fram till augusti 2016 har hjälpsystemet för människohandelsoffer fattat sammanlagt 16 egentliga identifieringsbeslut, där kunden hos hjälpsystemet

har identifierats som människohandelsoffer. De allra flesta av dessa beslut har gällt kvinnor med nigeriansk bakgrund som blivit offer för människohandel i form av sexuellt utnyttjande i något annat EU-land innan de sökt sig till Finland. Hjälpssystemet har i samråd med den sektorsövergripande expertgruppen ansett att det funnits tillräckliga bevis på att dessa personer blivit offer för människohandel.

7.2.2. PRAXIS FÖR UPPEHÅLLSTILLSTÅND

Migrationsverkets praxis för uppehållstillstånd har utvecklats avsevärt jämfört med de första åren. Ämbetsverket har utvecklats när det gäller bedömningen av utsatt ställning, och uppehållstillståndspraxis är inte längre så bunden till straffprocessen som i början. Det verkar som om Migrationsverkets kompetens att identifiera människohandel har förbättrats. Verksamheten bör dock vidareutvecklas. Migrationsverket har inte en gällande anvisning för hur människohandelsoffer ska beaktas i asyl- och uppehållstillståndsprocessen.

År 2015 beviljade Migrationsverket uppehållstillstånd till sammanlagt åtta sökande med nigeriansk bakgrund som i sin ansökan hade värdjat till människohandel för sexuella ändamål. Ämbetsverket beviljade sex människohandelsoffer så kallat kontinuerligt uppehållstillstånd med stöd av 52 a § 2 mom. i utlänningslagen. Migrationsverket beviljade en sökande uppehållstillstånd av individuella mänskliga orsaker och en sökande på grund av arbete. Under 2015 fick den nationella rapportören om människohandel kännedom om över 20 kvinnliga sökande med nigeriansk bakgrund som i sin ansökan om internationellt skydd eller uppehållstillstånd uppgav att de blivit offer för människohandel för sexuella ändamål men för vilka Migrationsverket inte beviljade uppehållstillstånd eller asyl utan avvisade dem från landet. Enligt den nationella människohandelsrapportörens uppgifter var en del av dem kunder hos hjälpssystemet, och fem av dem var människohandelsoffer som systemet för hjälpssystemet i den egentliga identifieringen identifierat som människohandelsoffer.

Under början av året 2016 (till slutet av juli) har Migrationsverket meddelat sammanlagt 34 beslut relaterade till människohandel, varav 26 har gällt sexuellt utnyttjade kvinnor med nigeriansk bakgrund. **Över ¾ av Migrationsverkets beslut relaterade till människohandel har i år gällt sexuellt utnyttjade kvinnor med nigeriansk bakgrund.** Migrationsverket har beviljat fem sökande kontinuerligt uppehållstillstånd på grund av att de varit offer för människohandel, fyra sökande har beviljats uppehållstillstånd av individuella mänskliga orsaker

och en sökande på grund av familjeband. Dessutom har Migrationsverket beviljat en sexuellt utnyttjad manlig sökande asyl på grund av sexuell läggning (sammanlagt 11 tillstånd). I två fall har Helsingfors förvaltningsdomstol i samband med överklagande konstaterat att Migrationsverket ska bevilja sökanden uppehållstillstånd. I dessa beslut har förvaltningsdomstolen beaktat barnets bästa, överklagandens bristfälliga nätverk i Nigeria, en utredning av moderns hälsotillstånd samt överklagandens omständigheter i sin helhet. Bland dem som beviljats jakande beslut finns två personer som identifierats som människohandelsoffer i hjälpssystemets egentliga identifiering. Bland dem som beviljats nekande beslut finns tre personer som identifierats som människohandelsoffer i hjälpssystemets egentliga identifiering.

Sökanden hade lämnat hemlandet Nigeria som 15-åring i tron att hon skulle arbeta på en bondgård. När hon kom till Italien berättade människohandlarna att hon var skyldig dem 100 000 euro. Människohandlarna involverade sökanden i sexuellt utnyttjande genom att hota med våld och med juju-eder. Människohandlarna skaffade ett nytt pass åt sökanden i vilket födelsetiden förfalskades för att dölja att sökanden var minderårig. Sökanden försökte fly från människohandlarna tre gånger, men efter varje gång hamnade hon tillbaka i prostitution och misshandlades. Sökanden blev gravid flera gånger, och människohandlarna tvingade henne att göra abort varje gång. Efter ca tio år av sexuellt utnyttjande hade sökanden än en gång blivit gravid och vägrat göra abort. Sökanden rymde till Finland med hjälp av en långvarig kund. Sökanden sökte internationellt skydd och uppehållstillstånd som offer för människohandel. Hon berättade bland annat att de nigerianska myndigheterna inte kan erbjuda henne skydd, eftersom människohandlarna kommer från samma by som hon. Dessutom uppgav sökanden att hon som 12-åring blivit utsatt för våldtäkt och att myndigheterna inte heller då kunde hjälpa eller skydda henne. Migrationsverket var av annan åsikt i sitt beslut. Enligt beslutet kunde sökanden söka skydd hos nigerianska myndigheter. Sökanden var kund hos hjälpssystemet för människohandelsoffer. Enligt läkarutlåtanden led sökanden av bland annat allvarlig psykotisk depression samt blandad depression och ångest som påminde om tortyr. Enligt utlåtandet hade sökanden blivit grovt misshandlad fysiskt och psykiskt och var i behov av psykisk vård. I sitt beslut ansåg förvaltningsdomstolen att sökanden skulle beviljas uppehållstillstånd på grund av att hon blivit offer för människohandel. Motiveringarna baserade sig på överklagandens hälsotillstånd, det bristfälliga stödnätverket i Nigeria och överklagandens omständigheter i sin helhet. Migrationsverket beviljade

sökanden och hennes barn uppehållstillstånd på grund av att hon blivit offer för människohandel.

I de fall där Migrationsverket beviljat sökanden uppehållstillstånd på någon grund **har ämbetsverket godtagit sökandens berättelse om hur han eller hon blivit offer för människohandel och ansett att sökanden befunnit sig i en särskilt utsatt ställning på grund av ringa/bristfälliga skydds nätverk, läs- och skrivfärdigheter och yrkesutbildning samt för att sökanden varit ensamförsörjare med ett eller flera barn.**

Av vissa beslut framgår att sökandens släktingar eller familjemedlemmar deltagit i värvningen av sökanden till människohandelsoffer. I vissa fall har Migrationsverket i beslutsfattandet också beaktat läkarutlåtanden över en svag psykisk och/eller fysisk hälsa samt moderns försämrade förmåga att ta hand om sina barns uppväxt och utveckling. **Avsevärt ofta har Migrationsverket beviljat sökanden uppehållstillstånd först efter en ny ansökan (eller flera ansökningar).** På basis av det första beslutet kan man inte alltid utreda de grunder utifrån vilka sökanden har sökt internationellt skydd eller uppehållstillstånd. Upphållstillståndsprocessen varar i allmänhet flera år.

Sökanden berättade att hon blivit offer för människohandel i form av sexuellt utnyttjande i Italien. Människohandlaren hade lovat sökanden jobb i en butik, men i Italien drogs hon in i prostitution. Sökanden försökte vägra, men människohandlarna kom med hotelser och misshandlade sökanden. Sökanden fick mat endast om hon sålde sexuella tjänster. Sökanden försökte fly människohandlarna men var tvungen att återvända till sexuellt utnyttjande på grund av att människohandlarna hade hotat sökandens mor. Sökanden berättade att hon var skyldig människohandlarna 200 000 euro. Sökanden blev gravid och födde barn. Några månader senare tvingade människohandlarna sökanden att återvända till prostitution medan organisationen som tagit hand om sökanden förutsatte att sökanden skulle betala hyra för boendet i organisationens lokaler. Sökanden blev gravid på nytt. Sökanden flydde människohandlarna till Finland när det yngre barnet var några år gammalt. När sökanden försökte nå sin mor fick hon veta att människohandlarna hade dödat hennes familj. Orsaken var att sökanden inte längre befunnit sig i Italien för att återbetala skulden till människohandlarna. Människohandlarna hade hotat sökanden. Sökanden var kund hos hjälpsystemet för människohandelsoffer, och hon hade identifierats som egentligen offer för människohandel. Migrationsverket beviljade sökanden och hennes två barn uppehållstillstånd som offer för människohandel av individuella och

"Migrationsverket trodde däremot att personen blivit offer för människohandel. I sitt beslut konstaterade Migrationsverket att erfarenheter av utnyttjande ökar risken för att bli offer för människohandel på nytt men ansåg att sökanden kunde få hjälp av nigerianska myndigheter."

humanitära orsaker. Migrationsverket ansåg att sökanden var offer för människohandel och ensamförsörjare med två barn som saknade skydds nät i hemlandet. Enligt läkarutlåtandet led sökanden av traumatiskt stressyndrom. Sökanden ansågs befinna sig i en särskilt utsatt ställning.

Migrationsverket har år 2015 beviljat uppehållstillstånd till ca 28 % av de sökande som påstått sig ha blivit offer för människohandel i form av sexuellt utnyttjande.

I början av 2016 har andelen ökat något. År 2015 har Migrationsverket när det gäller nekande beslut i över 60 % av fallen i sig godtagit som faktum att sökanden blivit offer för människohandel eller hjälpsystemet har identifierat personen som människohandelsoffer. I de nekande besluten i början av 2016 har Migrationsverket i hälften av fallen godtagit att sökanden blivit offer för människohandel. I vissa fall har Migrationsverket varit av annan åsikt än hjälpsystemet, som fattat det egentliga identifieringsbeslutet om sökanden. Migrationsverket har inte trott på att personen blivit offer för människohandel. **I vissa beslut har Migrationsverket konstaterat att sökanden inte ska betraktas som människohandelsoffer i Finland, eftersom sökanden inte blivit utnyttjad i Finland utan i något annat EU-land.** Å andra sidan har Migrationsverket godtagit sökandens berättelse om att han eller hon blivit offer för människohandel, även om hjälpsystemet för människohandelsoffer inte har upptagit personen som kund.

Sökanden berättade att hon blivit offer för människohandel i form av sexuellt utnyttjande i Italien. Hon var skyldig människohandlarna 35 000 euro. Sökanden hade försökt vägra sälja sexuella tjänster, men hon hade tvingats till prostitution med våld. Sökanden sökte asyl i Italien när hon befann sig i en förvarsenhet i väntan på avlägsnande ur landet. Sökanden hade under en tid fått hjälp av en italiensk organisation, men den upphörde när sökanden blev gravid. Som arbets- och medellös hamnade sökanden tillbaka på gatan för att sälja sexuella tjänster. Där träffade hon en man som hjälpte henne till Finland. I Finland sökte sökanden internationellt skydd och uppehållstillstånd som offer för människohandel. Sökanden föreslogs bli kund hos hjälpsystemet för människohandelsoffer som gav henne ett nekande beslut på grund av att hon inte längre ansågs befinna sig under sutenörens inflytande. Hjälpsystemet ansåg också att sökandens berättelse om hur hon blivit offer för människohandel var otrovärdig, eftersom sökanden inte på ett trovärdigt sätt kunnat berätta om sina resrutten. Sökanden överklagade beslutet till förvaltningsdomstolen som förkastade besvären.

Migrationsverket trodde däremot att personen blivit offer för människohandel. I sitt beslut konstaterade Migrationsverket att erfarenheter av utnyttjande ökar risken för att bli offer för människohandel på nytt men ansåg att sökanden kunde få hjälp av nigerianska myndigheter. Ca två och ett halvt år senare föreslogs sökanden på nytt bli kund hos hjälpsystemet, men hjälpsystemet fattade än en gång ett nekande beslut, denna gång på grund av att det gått en lång tid sedan hon blivit offer för människohandel och sökanden inte riskerade att bli offer för människohandel på nytt. Vid samma tid sökte sökanden på nytt internationellt skydd och uppehållstillstånd, men Migrationsverket ansåg att ansökan uppenbart saknade grund, eftersom sökanden inte kunnat lägga fram nya grunder för ansökan. Enligt sökanden hade människohandlarna misshandlat hennes mor till döds. Migrationsverket trodde inte att moderns död anknöt till att sökanden blivit offer för människohandel. Under behandlingen hade flera läkarintyg lämnats till myndigheterna av vilka det framgick att sökanden led av allvarlig depression och traumatiskt stressyndrom som berodde på sexuellt utnyttjande. I läkarutlåtandena misstänktes det att sökanden eventuellt hade dyslexi och var lätt begåvningshandikappad, vilket ifrågasatte hennes förmåga att klara sig och ökade risken för att hon skulle bli utnyttjad framöver.

Myndigheterna fattar beslut delvis utifrån olika information, vilket kan förklara varför besluten varierar. Migrationsverket kan ha mer eller mindre information om sökanden än hjälpsystemet från fall till fall.

Är det svårt att dra slutsatser om när sökanden får uppehållstillstånd och när sökanden inte får det eller när sökanden får uppehållstillstånd som människohandelsoffer och när det sker av individuella mänskliga orsaker.

Tröskeln för upptagning i hjälpsystemet är lägre än tröskeln för beviljande av uppehållstillstånd. Tröskeln för hjälpsystemet verkar dock i vissa fall vara högre än lagen och dess förarbeten förutsätter. **Utgående från Migrationsverkets beslut är det svårt att dra slutsatser om när sökanden får uppehållstillstånd och när sökanden inte får det eller när sökanden får uppehållstillstånd som människohandelsoffer och när det sker av individuella mänskliga orsaker. Dessutom tillämpas förutsättningen "särskilt utsatt ställning" snävt på kontinuerligt uppehållstillstånd som beviljas på grund av människohandel.** Flera människohandelsoffer beviljas antagligen individuellt mänskligt tillstånd för att förutsättningen för individuellt tillstånd, "sårbar ställning", verkar vara lättare att uppfylla.

I motiveringarna till nekande beslut har Migrationsverket när det gäller asylgrunder bedömt att sökandena inte varit i fara att råka ut för till exempel omänsklig eller kränkande behandling i Italien eller Nigeria. Migrationsverket har inte ansett att det är omöjligt för dem att återvända till Nigeria trots det rådande dåliga säkerhetsläget. Migrationsverket har ansett att människohandel och sexuellt våld är gärningar som bör betraktas som förföljelse men att sökanden inte behöver internationellt skydd på grund av att Migrationsverket inte anser att sökandens rädsla för att på nytt bli offer för människohandel är objektivt motiverad. Migrationsverket har flera gånger också hänvisat till att sökanden kan anlita myndigheter i hemlandet eller bosätta sig i någon annan region i hemlandet än i hembygden.

Sökanden berättade att hon utlovats arbete som barnskötare i Italien, men i stället tvingades hon arbeta tolv

år inom prostitution efter ankomsten till landet. Enligt människohandlarna var hon skyldig dem 60 000 euro. Sökanden misshandlades om hon inte gick med på att sälja sexuella tjänster och när hon blev gravid. Dessutom våldtogs sökanden.

Sökanden hade sökt asyl i Italien, men hon hade inte beviljats asyl. Sökanden hade tillfälligt uppehållstillstånd i Italien. Sökanden flydde med sina barn till Finland där hon sökte asyl och uppehållstillstånd som människohandelsoffer. Sökanden hade två barn. Migrationsverket fattade beslut om avvisning med stöd av Dublinförordningen. Sökanden var kund hos hjälpsystemet för människohandelsoffer. Migrationsverket beviljade sökanden uppehållstillstånd på grund av att hon blivit offer för människohandel och uppehållstillstånd för sökandens barn av individuella mänskliga orsaker utifrån en ny ansökan. Migrationsverket ansåg att sökanden befann sig i en särskilt utsatt ställning, eftersom hon blivit offer för människohandel, var en ung ensamförsörjande mor, saknade utbildning och yrke samt skyddsnet i Italien. Största delen av ovan nämnda omständigheter angående sökandens situation framgick först av Migrationsverkets nya beslut. Antingen har dessa omständigheter inte framkommit vid intervjun eller också har de inte antecknats i beslutet.

Vid prövningen av ansökningar om uppehållstillstånd har Migrationsverket i sig beaktat människohandelsoffrens svaga psykiska tillstånd, över vilka läkarintyg ofta varit tillgängliga och i vilka sambandet mellan psykiska symptom och sexuellt utnyttjande/våld har konstaterats. I sina beslut har Migrationsverket även beaktat att dessa kvinnor ofta är ensamförsörjare med ett eller flera barn. Barnen har i allmänhet varit spädbarn eller högst några år gamla småbarn. **Ämbetsverket har dock i allmänhet konstaterat att sökandena vid behov kan vända sig till de nigerianska myndigheterna när det gäller hot från privatpersoner (NAPTIP, National Agency for the Prohibition of Traffic in Persons and Other Related Matters) och att de i allmänhet inte befinner sig i en särskilt utsatt ställning i Nigeria, eftersom de har haft stödjande nätverk bestående av familjemedlemmar i hemlandet. Migrationsverket har också fäst uppmärksamhet vid att människohandelsbrottet inte varit föremål för förundersökning eller domstolsbehandling i Finland.**

Sökanden arbetade inom jordbruk när hennes arbetsgivare lovade ordna en resa för sökanden och hennes familj till Europa. Under resan dog sökandens barn och pojkvän. I Italien träffade sökanden en kvinna som tvingade henne till

prostitution genom att hota med svart magi och en falsk skuld på 30 000 euro. Efter en tid lyckades sökanden fly från människohandlaren. Sökanden fick hjälp av en nanna hon träffat och fick städjobb där hon förtjänade pengar för en resa till Finland. I Finland sökte sökanden internationellt skydd och uppehållstillstånd av individuella mänskliga orsaker. Sökanden var ensamförsörjare med två barn. Migrationsverket beviljade sökanden inga tillstånd och beslöt att avvisa sökanden antingen till Nigeria eller Italien. Förvaltningsdomstolen förkastade sökandens besvär och beviljade inte besvärstillstånd till högsta förvaltningsdomstolen. Sökanden upptogs inte i hjälpsystemet för människohandelsoffer. Sökanden sökte internationellt skydd och uppehållstillstånd på nytt. Migrationsverket beviljade inte sökanden uppehållstillstånd och lät bli att undersöka ansökan angående internationellt skydd. Den huvudsakliga motiveringen var att inga nya grunder hade framkommit i ärendet. Förvaltningsdomstolen upphävde Migrationsverkets beslut och återförvisade ärendet till ämbetsverket för ny behandling på grund av de tilläggsutredningar som framkommit. I en ny asylintervju som ordnades några månader senare berättade sökanden att hon insett sig vara lesbisk och att återvändande till Nigeria skulle medföra säkerhetsrisker för henne. Däremellan hade sökanden upptagits i hjälpsystemet för människohandelsoffer. Sökanden led av allvarliga psykiska problem, och hennes barn hade omhändertagits. Migrationsverket godtog inte att sökanden var lesbisk. Migrationsverket ansåg att det inte var trovärdigt att sökanden bytt sin sexuella identitet. Migrationsverket beviljade dock sökanden uppehållstillstånd av individuella mänskliga orsaker. Motiveringen var barnets bästa och familjens utsatta ställning i Nigeria.

Enligt Migrationsverket beaktas eventuell människohandel i alla asylfall. Om tecken på människohandel framkommer undersöks de preliminärt utan att sökanden själv behöver identifiera sig som offer. Migrationsverket säger sig fästa särskild uppmärksamhet vid kvinnor som kommer från Afrika, i synnerhet bland annat Nigeria, för att identifiera människohandel. **Migrationsverket har också rapporterat att Finland inte verkställer förflyttningar enligt Dublinförordningen, om en person misstänks vara offer för människohandel.** Detta förfarande tillämpas antingen i enstaka fall eller av särskilda orsaker enligt lagstiftningen. Finland har också rapporterat att Finland i situationer i vilka man fastställt att en annan medlemsstat ansvarar för asylansökan och där sökanden misstänks vara offer för människohandel omedelbart hänvisar sökanden till den part som ansvarar för förundersökningen (Europeiska migrationsnätverket: Identifiering av offer för människohandel i asyl- och avvisningsprocesser, 2014).

I själva verket avvisar Finland offer för människohandel, och rapportören har ingen information om att Finland de facto skulle ha hänvisat avvisade människohandelsoffer till det mottagande landets förundersökningsmyndigheter eller andra myndigheter eller frivilligorganisationer. I situationer på vilka Dublinförordningen tillämpats har Migrationsverket i sina beslut konstaterat att det land till vilket sökanden avvisas har som medlemsstat i EU förbundit sig att utveckla ett system som hjälper och skyddar människohandelsoffer. I besluten hänvisas också till den så kallade Palermoprotokollet om människohandel och ER:s konvention om människohandel. I besluten anses att sökanden kan söka hjälp och skydd i ifrågavarande land. Enligt Migrationsverket är risken för att bli offer för människohandel i landet i fråga, sökandens ställning som ensamförsörjare eller svaga psykiska hälsa inte sådana tvingande humanitära orsaker med stöd av vilka återsändande till ifrågavarande land kunde anses utsätta sökanden och barnet för omänsklig eller kränkande behandling. **Migrationsverket anser att det eller någon annan myndighet inte är skyldiga att följa med en annan statsmedborgare i utlandet. Annars skulle myndigheten bryta mot individens rättssäkerhet (Migrationsverkets meddelande 18.8.2016).**

Sökanden berättade att hennes styvmor hade skickat henne till Italien, där hon blev offer för människohandel i form av sexuellt utnyttjande under sju år. Sökanden var skyldig människohandlarna 60 000 euro, och hon hade återbetalat 35 000 euro av lånet genom att sälja sexuella tjänster. Sökanden hade misshandlats. Sökanden hade sökt asyl i Italien, men hon hade inte beviljats asyl. Sökanden blev gravid, och människohandlaren hotade att sälja sökandens barn för att täcka skulderna. Sökanden flydde människohandlaren till Finland, där hon födde barnet. I Finland sökte sökanden internationellt skydd och uppehållstillstånd som offer för människohandel. Hjälpsystemet för människohandelsoffer upptog sökanden som kund och identifierade henne senare som egentligen offer för människohandel. Trots upprepade försök hade sökanden inte lyckats kontakta barnets far. Migrationsverket beviljade inte sökanden uppehållstillstånd och lät bli att undersöka ansökan angående internationellt skydd. Sökanden avvisades till Italien med stöd av Dublinförordningen. Migrationsverket ansåg att Italien ansvarade för behandlingen av sökandens asylansökan och att sökanden också kunde få hjälp i Italien. Efter avvisningen hamnade sökanden återigen på gatan med sitt barn, och hon är fortfarande sexuellt utnyttjad.

Bedömningen av barnets bästa i beslutsfattandet är ringa och i flera fall rentav bristfällig. Föräldrarnas faktiska

Bedömningen av barnets bästa i beslutsfattandet är ringa och i flera fall rentav bristfällig.

förmåga att ta hand om barnets uppväxt och utveckling eller grundläggande levnadsförutsättningar (bostad, näring, hälsovård, skolgång) bedöms inte, och vid utvisning strävar ingen myndighet efter att säkerställa att de tjänster som behövs de facto är tillgängliga för offret och barnet i destinationslandet. Även en utredning som publicerades av Flyktingrådgivningen 2015 tog fasta på att ensamförsörjande människohandelsoffer avisats till andra EU-länder med stöd av Dublinförordningen. Enligt utredningen löpte i synnerhet personer som avisats till Italien stor risk för att råka ut för människohandel i stället för att beviljas adekvata mottagningsförhållanden (Flyktingrådgivningen, 2014). Barnskyddsmyndigheterna deltar inte i bedömningen av barnets ställning och bästa vid beslutsfattandet.

Enligt domen av Europadomstolen (EMD) i fallet Tarakhel mot Schweiz 2014 får barnfamiljer inte avisas till Italien såvida man inte får specificerad information om mottagningsförhållandena för familjen. Även därefter har barnfamiljer varit tvungna att söka förbund mot verkställande av avvisning hos EMD då nationella domstolar i Finland inte har stoppat avvisningarna.

Av vissa beslut framgår att sökanden sagt sig vara offer för människohandel, men Migrationsverket har inte hänvisat personen till hjälpsystemet för människohandelsoffer, utan har beslutat att inte bevilja sökanden asyl eller uppehållstillstånd och avvisat personen ur landet. Det verkar som om underlåtande att söka sig till hjälpsystemet betraktas som en omständighet som talar emot sökanden. Den nationella rapportören om människohandel har också fått kännedom om att vissa människohandelsoffer på

nytt har blivit sexuellt utnyttjade i länder till vilka de avisats från Finland. År 2015 avisades tre kunder hos hjälpsystemet för människohandelsoffer ur landet. I början av 2016 avisades en kund hos hjälpsystemet för människohandelsoffer ur landet.

De människohandelsoffer som avisas meddelas dessutom i regel tvåårigt inreseförbud.

8. SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

Antalet personer med nigeriansk bakgrund som utnyttjas för människohandel för sexuella ändamål ser ut att öka i Europa. Även i Finland är en anmärkningsvärt stor del av kunderna hos hjälpsystemet för människohandelsoffer kvinnor med nigeriansk bakgrund som utnyttjats för sexuella ändamål. Av de egentliga identifieringsbesluten som hjälpsystemet hittills har tagit har merparten gällt sexuellt utnyttjade kvinnor med nigeriansk bakgrund. En allt större del av Migrationsverkets människohandelsrelaterade beslut gäller nigerianska kvinnor, som fallit offer för människohandel för sexuella ändamål. Om de har sökt asyl i Italien, är utgångspunkten att de avisas på basis av Dublinförordningen till Italien för handläggning av asylansökan.

Människohandel är en allvarlig människorättskränkning, som kränker individens människovärde och personliga integritet. Enligt internationell rätt är staten skyldig att förebygga människohandel, hjälpa och skydda människohandelsoffer samt utreda människohandelsbrott som en del av verkställandet av förbudet mot slaveri och tvångsarbete. Förbudet mot slaveri är en grundläggande och ovillkorlig människorättsnorm (jus cogens), som ingår i de mänskliga rättigheternas kärnområde. I internationell rätt definieras kvinnohandel som en form av våld mot kvinnor och som ett brott mot mänskligheten. Enligt internationella övervakningsorgan för konventionerna är människohandel omänsklig behandling som kränker människovärdet.

Det internationella samfundet har godkänt att människohandelsoffer är en speciell grupp av människor, som har speciella rättigheter och som staten är skyldig att skydda oavsett deras utlänningsrättsliga status. Finland har i september 2012 satt i kraft Europarådets konvention om bekämpande av människohandel. Inom internationell rätt är konventionen det viktigaste dokumentet för att

Den nationella rapportören om människohandel att tillämpningspraxisen för utlänningslagen delvis är oförutsägbar och ojämlik.

förebygga människohandel. Konventionen förpliktar parterna i konventionen att hjälpa och skydda alla människohandelsoffer som befinner sig på deras område (den regionala dimensionen på de mänskliga rättigheterna), att avhålla sig från att avlägsna offren från landet innan identifieringsprocessen är slutförd, att bevilja offren uppehållstillstånd i vissa situationer och att förhindra att de blir offer igen bl.a. i avvisningssituationer. Konventionen gäller som författning på lagnivå i Finland.

Till utlänningslagen har 2006 lagts till en särskild bestämmelse om uppehållstillstånd som ska beviljas människohandelsoffer. **Enligt utlänningslagen räcker inte status som människohandelsoffer som grund för beviljande av uppehållstillstånd. I fråga om det tillstånd som ska beviljas till människohandelsoffer förutsätter lagen att personens vistelse i landet är nödvändig av utredningsmässiga skäl eller skäl som hänför sig till domstolsbehandlingen (tillfälligt) eller personen befinner sig i "särskilt utsatt ställning" (kontinuerligt).**

I fråga om målgruppen för denna utredning, kvinnor med nigeriansk bakgrund som utnyttjats i människohandel för sexuella ändamål, kommer grunden för tillfälligt uppehållstillstånd sällan i fråga, eftersom förundersökningsmyndigheterna i regel inte utreder dessa människohandelsbrott som skett utanför Finland. Sökanden ska befinna sig i en "särskilt utsatt ställning" för att beviljas kontinuerligt uppehållstillstånd som människohandelsoffer. Människohandelsoffer kan i praktiken också få uppehållstillstånd av individuella mänskliga orsaker. Grunden är då sökandens "sårbara ställning" (helhetsbedömning).

TILLÄMPNINGSPRAXIS FÖR UTLÄNNINGSLAGEN.

Utgående från utredningen om Migrationsverkets människohandelsrelaterade beslut konstaterar den nationella rapportören om människohandel att tillämpningspraxisen för utlänningslagen delvis är oförutsägbar och ojämlig. Utgående från besluten är det svårt att dra slutsatser om när sökanden får uppehållstillstånd och när sökanden inte får det eller i vilka fall sökanden får uppehållstillstånd som människohandelsoffer och i vilka fall av individuella mänskliga orsaker. **Tillämpningspraxisen för utlänningslagen väcker frågor om överensstämmelsen med god förvaltning.** Att tillämpningen är oförutsägbar och ojämlig kan eventuellt förklaras med att Migrationsverket inte har någon gällande anvisning angående riktlinjer för handläggningen av ansökningar om internationellt skydd och uppehållstillstånd för människohandelsoffer.

Enligt utlänningslagen och dess förarbete är villkoret för beviljande av kontinuerligt uppehållstillstånd "särskilt utsatt ställning" fordrande och dessutom ser Migrationsverket ut att tillämpa villkoret snävt. Det ser ut som att åtminstone en total avsaknad av stödnätverk i hemlandet och att offrets anhöriga medverkat i människohandelsbrottet är faktorer som motiverar beviljandet av uppehållstillstånd.

I vissa fall ser det ut som om människohandelsoffer lättare kan få uppehållstillstånd av individuella mänskliga orsaker än som människohandelsoffer. Detta kan åtminstone delvis bero att kraven är lindrigare på villkoret "sårbar ställning" i tillståndsgrunden individuella mänskliga orsaker. I vissa fall används de psykiska följderna som människohandeln orsakar och effekterna på hälsan som grund för individuellt uppehållstillstånd. Detta ökar osäkerheten om i vilka situationer vilket tillstånd kommer i fråga och vilka faktorer som är väsentliga vid bedömningen av förutsättningarna för varje grund för beviljande av uppehållstillstånd.

Bedömningen av människohandelsoffrens situation är delvis bristfällig eller åtminstone inkonsekvent. De viktigaste faktorerna med tanke på människohandel, som hur gravt utnyttjandet varit, dess varaktighet, individuella följder och offrets faktiska förmåga och möjligheter att sköta om sina barns uppväxt och utveckling, bedöms inte tillräckligt i motiveringarna till besluten om uppehållstillstånd.

Forskning som gjorts om människohandelsfenomenet och de individuella följderna samt effekterna av människohandeln eller risken att bli offer på nytt

Finland ser ut att åtminstone till denna del försumma de bindande människorättsförpliktelser som landet har enligt internationell rätt vad gäller människohandelsoffren.

utnyttjas dåligt i beslutsfattandet. Forskningen tillämpas inte eller ges inte betydelse till exempel i bedömningen av betydelsen av enskilda sökandens diagnoser.

INTERNATIONELLA MÄNNISKORÄTTSFÖRPLIKTELSE.

Finland ska verkställa och garantera de mänskliga rättigheterna för offren för människohandel inom sin domkrets i enlighet med internationell människorätt. Av motiveringarna till Migrationsverkets beslut ägnas dock en anmärkningsvärt stor del åt vad andra länder kan göra för sökanden. En mindre del ser ut att i fråga om enskilda sökanden ägnas åt övervägande av det ansvar som Finland har enligt internationell rätt. **Med andra ord bedöms det inte i besluten vad de internationella människorättskonventionerna förutsätter av Finland i fråga om människohandelsoffer och vad Finland tänker göra för att uppfylla sina internationella avtalsförpliktelser när det gäller enskilda sökande.**

Tillämpningspraxisen för utlänningslagen leder till att rapportören ifrågasätter på vilket sätt Migrationsverket iakttar den grundrättighets- och människorättsvänliga lagtolkningsanvisningen som förpliktar myndigheterna. Åtminstone skyldigheten att hjälpa och skydda alla människohandelsoffer som befinner sig i Finland, förbudet att avvisa en person innan det egentliga identifieringsförfarandet har slutförts och skyldigheten att förebygga att personen på nytt blir offer kommer i fråga.

FÖRHINDRA ATT MÄNNISKOHANDELN UPPREPAR SIG.

Trots att Finland inte är skyldig att bevilja uppehållstillstånd till människohandelsoffer i alla situationer, ska Finland som part i internationella människorättskonventioner genom aktiva åtgärder

sträva efter att förhindra att människohandelsoffer blir offer på nytt och främja deras anpassning till samhället i mottagarstaten i avvisningssituationer (Europarådets konvention om bekämpande av människohandel art. 16). **Utgående från Migrationsverkets uttalanden den senaste tiden ser det ut som om Finland förhåller sig direkt likgiltigt till hurdana förhållanden de människohandelsoffer som avvisas från landet hamnar i.**

Förhållandena och den risk att bli offer igen som förhållandena medför eller barnets bästa ser inte ut att bedömas på en sådan individuell nivå, som i praktiken möjliggör en bedömning av om sökanden eller sökandens barn över huvud taget kan avvisas enligt internationell människorätt. Finland ser inte heller i praktiken i tillräcklig omfattning till att sökanden jämte barn hänvisas till nödvändig hjälp och stöd i mottagarlandet i avvisningssituationer. Finland ser ut att åtminstone till denna del försumma de bindande människorättsförpliktelser som landet har enligt internationell rätt vad gäller människohandelsoffren.

RÄTTSVERKNINGARNA AV DEN EGENTLIGA IDENTIFIERINGEN. Den nationella rapportören om människohandel fäster uppmärksamhet vid att den egentliga identifieringen som lades till lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel inte har några rättsverkningar i uppehållstillstandsprocessen. Syftet med bestämmelsen om den egentliga identifieringen är att svara för den egentliga identifiering som människohandelskonventionen avser. Kundrelationen i hjälpsystemet fortgår även efter identifieringen, men i själva verket endast fram till det att en sökande som fått ett negativt beslut om uppehållstillstånd avvisas från landet. **I praktiken innebär detta att kunder hos hjälpsystemet för människohandelsoffer och människohandelsoffer som hjälpsystemet har identifierat som egentliga offer för människohandel avvisas.**

Förfarandet kan i praktiken med tiden leda till att människohandelsoffer inte längre berättar för myndigheterna om sina erfarenheter av att ha blivit utnyttjade och inte söker sig till hjälpsystemet. **Detta i sin tur innebär att det råder tvivel om hur meningsfull verksamheten mot människohandel är och försvårar myndigheternas arbete, när fenomenet och dess utveckling inte längre är överskådligt.** Eftersom staten bär ansvar för att hjälpa och skydda människohandelsoffer, är det problematiskt om hjälpen till människohandelsoffren faller på

För rekommendationer
se baksidan

medborgarorganisationer med svaga resurser även om de är yrkeskunniga. Den undangömda människohandeln försvårar även brottsbekämpning och förebyggande av människohandel.

BEHOVET AV LAGÄNDRINGAR. Den praxis för uppehållstillstånd som den nationella rapportören om människohandel har fått kännedom om ger även anledning att fråga om lagen borde ändras. Tillståndsgrunden för människohandelsoffer lades till i utlänningslagen 2006. Därefter har människohandeln som fenomen ändrat och mer information om människohandel har fått. År 2006 hade endast ett människohandelsfall behandlats i domstolen och det fanns inget hjälpsystem för människohandelsoffer. **Människohandelns utveckling och förändring samt den ökade kunskapen om människohandel syns inte i lagen eller dess förarbete.**

Dessutom måste man fråga sig om kraven för villkoret "särskilt utsatt ställning" är för höga med tanke på hur allvarlig och för individen skadlig brottslig verksamhet människohandel redan är i sig själv. Villkoret kommer i en speciell dager även när det jämförs med tillståndsgrunden av individuella mänskliga orsakers mindre krävande villkor "sårbar ställning".

Den nationella rapportören om människohandel

REKOMMENDERAR

1. Finland främjar i Europeiska Unionen arbetet för en gemensam lösning i arbetet mot människohandel för sexuella ändamål av nigerianska kvinnor.

2. Utlänningslagen (301/2004) om uppehållstillstånd för människohandelsoffer ändras på så sätt att "sårbar ställning" räcker som grund för att bevilja kontinuerligt uppehållstillstånd. Vid bedömning av förutsättningen fokuseras det på de faktorer som är väsentliga ur människohandelsperspektiv och med tanke på att falla offer. Sådana faktorer är till exempel hur gravt och långvarigt utnyttjandet har varit, behovet av hjälp (som psykiska symptom), den personliga situationen i övrigt (om det finns skuld eller man är ensamförsörjare) samt sökandens faktiska förmåga att ta hand om sig själv och sina barn i avvisningssituationen utan fara för att bli offer på nytt.

3. Rättsverkningarna av den egentliga identifieringen under uppehållstillstandsprocessen stadgas i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011). Även om alla människohandelsoffer som de facto identifierats inte beviljas uppehållstillstånd enligt lagen, beaktas identifieringen i den rättsliga bedömningen och vid bedömningen av grunderna för beviljande av uppehållstillstånd. Det att myndigheterna i det officiella, lagenliga förfarandet har identifierat sökanden som människohandelsoffer har rättslig betydelse även när avvisningsbeslutet fattas.

4. Migrationsverket utarbetar en anvisning för internationellt skydd av människohandelsoffer och handläggningen av ansökningar om uppehållstillstånd. Anvisningen utarbetas så att den motsvarar de människorättskonventioner som är bindande för Finland enligt internationell rätt och är i linje med den grundrättighets- och människorättsvänliga lagtolkningsanvisningen. Ämbetsverkets personal ges regelbunden utbildning om anvisningen och implementeringen av den följs upp. Den nationella rapportören om människohandel erbjuder sin sakkunskap till Migrationsverket.

5. Migrationsverket förbättrar beslutsfattandets faktagrund. Till grund för beslutsfattandet an-

vänds forskningsdata om följderna av utnyttjandet och effekterna på människohandelsoffrens hälsa samt riskfaktorer för att bli offer på nytt. Vid bedömningen av de sökandes tillförlitlighet beaktas de i ett flertal undersökningar konstaterade svårigheterna som personer som utsatts för sexuellt våld har att berätta om traumatiska upplevelser och att minnas upplevelserna i detalj samt i rätt händelseföljd.

6. I situationer där Dublinförordningen tillämpas tas ansökningar om internationellt skydd och uppehållstillstånd för människohandelsoffer upp till materiell behandling i Finland.

7. I avvisningssituationer görs en individuell riskbedömning av människohandelsoffren och med konkreta åtgärder strävar man efter att försäkra sig om att sökanden och den sökandes barn de facto får hjälp i mottagarstaten. I synnerhet beaktas det att tvångsåtersändning enligt forskningsdata gör offret mottagligt för upprepad människohandel.

8. En person avisas eller återsänds inte om avvisningen inte kan genomföras utan att försäkra sig om att personen inte hamnar till omänskliga förhållanden eller där personen utsätts för behandling som kränker människovärdet. Vid bedömningarna beaktas i synnerhet barnets bästa.

9. Migrationsverket avhåller sig från att utfärda förbud att resa in i landet för personer som identifierats som människohandelsoffer.

10. Migrationsverket hänvisar alltid sökanden till hjälpsystemet för människohandelsoffer, när det finns grundad anledning att tro att sökanden kan vara människohandelsoffer. Hjälpsystemet för människohandelsoffer säkerställer att tröskeln att få hjälp är låg på det sätt som lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel.

Den nationella rapportören om människohandel kommer att följa upp situationen och rapportera om sina observationer senast i den redogörelse som lämnas till riksdagen 2018.